



ADVIES

CRB 2015 - 0135

De verbintenis van de sociale gesprekspartners
ten aanzien van de energie-uitdagingen



De verbintenis van de sociale gesprekspartners ten aanzien van de energie-uitdagingen

Brussel
21.01.2015

Inbehandelingneming

Op 10 september 2014 onderstreepten de ondervoorzitters van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) het belang van de energie-uitdagingen voor de sociale gesprekspartners. Bijgevolg drukten ze de wens uit dat de CRB gemeenschappelijke basisprincipes zou vaststellen voor een energiebeleid dat samenhang vertoont tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus, met inachtneming van de beleidsverklaringen van de gewesten en van het federaal regeerakkoord.

Tijdens zijn vergadering van 15 oktober 2014 schetste het dagelijks bestuur van de CRB de grote inhoudelijke lijnen van dit advies en belastte het de subcommissie Energie ermee dit advies op te stellen.

De subcommissie Energie kwam daartoe op 3 november en 5 december 2014 bijeen. Het ontwerpadvies waartoe die vergaderingen leidden, werd op 21 januari 2015 voorgelegd aan de plenaire vergadering van de Raad, die het onderstaande advies heeft uitgebracht.

Advies

1 Energie: een dossier van eerste orde voor de sociale gesprekspartners

Energie vormt het kloppend hart van onze samenleving; ze is daarom zowel voor de werkgevers als voor de werknemers van essentieel belang. Energie vormt een enorme economische en sociale uitdaging voor het welzijn van de burgers en voor het vermogen van de Belgische economie om toegevoegde waarde en werkgelegenheid te creëren, met name omdat de Belgische economie gespecialiseerd is in energie-intensieve industrietakken. Dit komt ten dele doordat de energieprijzen een rechtstreekse invloed hebben op de koopkracht van alle consumenten (en in de eerste plaats van de minst begunstigde huishoudens), op de kostenstructuur van de ondernemingen en op de loonvormingsmechanismen.

Energie vormt een ruime en complexe materie, waarvan de bevoegdheden verdeeld zijn tussen de federale staat en de gewesten. Het energiebeleid treedt in wisselwerking met tal van andere beleidsmaatregelen die zowel op internationaal (mondiaal of Europees) niveau als op nationaal (federaal, gewestelijk) niveau worden genomen, bv. het klimaatbeleid of het industriebeleid.

De antwoorden op die energie- en klimaatuitdagingen (met inbegrip van het "Energie/Klimaatpakket 2030") zullen een weerslag hebben op de energieprijzen, het leefmilieu, de zekerheid van energiebevoorrading, de elektriciteitsproductiecapaciteit, de opleiding en de mobiliteit van de werknemers, de mobiliteit enz. Dit noopt tot een gemeenschappelijke reactie van de sociale gesprekspartners.

2 Energie in de toekomst: een gedeelde verantwoordelijkheid

De sociale gesprekspartners beklemtonen het belang om het toekomstige energiebeleid te ontwikkelen op basis van een stabiele, coherente en onderling gecoördineerde langetermijnvisie (2030-2050) die steunt op een kruisbestuiving en een permanente dialoog tussen de sociale gesprekspartners, de administraties en de beleidscellen van de ministers die rechtstreeks en/of onrechtstreeks bij de energieproblematiek betrokken zijn.

In haar akkoord kondigt de federale regering aan dat ze het overleg op gang zal brengen en zal vergemakkelijken, om zo tot een energievisie en een interfederaal energiepact te komen. Dat pact zal vanaf eind 2015 concreet uitvoering geven aan de energievisie, rekening houdend met de wereldwijde ontwikkelingen op het vlak van energieverbruik en energiekosten, alsook met de technologie en met de ambities van de EU wat de klimaatdoelstellingen betreft.

Om een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te kunnen garanderen, achten de sociale gesprekspartners het noodzakelijk dat de regering tijdens de ontwikkeling van de energievisie en van het energiepact de betrokken actoren hierbij betreft, met inbegrip van de interprofessionele sociale gesprekspartners en van hun gewestelijke tegenhangers. Om die reden hebben de sociale gesprekspartners zich vast voorgenomen hun bijdrage te leveren aan zowel de vaststelling van de energievisie als de opstelling van het energiepact.

Ze vestigen er de aandacht op dat de CRB en zijn secretariaat, waarvan de kerntaak erin bestaat de dialoog te bevorderen tussen sociaal-economische actoren met bij wijlen tegengestelde belangen, in de loop der jaren ervaring hebben opgedaan in de organisatie van platforms¹ voor uitwisseling en dialoog, o.a. met de wetenschappelijke steun van het Federaal Planbureau. De CRB en zijn secretariaat zijn thans bereid om hun ervaring ten dienste van de dialoog tussen de betrokken actoren te stellen.

3 Een werkkader voor de opstelling van een energiepact

De sociale gesprekspartners stellen aan de regering een werkkader voor dat het mogelijk maakt de werkzaamheden die zullen resulteren in de ontwikkeling van een energiepact in goede banen te leiden.

De hieronder beschreven structuur van dat kader stelt een benadering voor die gestoeld is op de vaststelling van doelstellingen, van middelen en van energiebeleidsmaatregelen.

3.1 Doelstellingen

De sociale gesprekspartners die zitting hebben in de CRB zijn van oordeel dat het energiebeleid terzelfder tijd drie doelstellingen moet nastreven:

- energieprijzen garanderen die voor de ondernemingen (meer bepaald voor de bedrijven die gevoelig zijn voor de energieprijzen en voor de kmo's) kunnen concurreren met die bij hun buitenlandse concurrenten en die voor de burgers (en meer bepaald voor de minst begunstigen) betaalbaar zijn;
- de milieulimieten en milieuverbintenissen respecteren;
- de zekerheid van energiebevoorrading waarborgen.

¹ Die platforms werden met name samengesteld uit de federale administraties (bv. de algemene directie Energie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu, of ook nog de FOD Mobiliteit en Vervoer), gewestelijke administraties en de gewestelijke economische en sociale raden.

Volgens de sociale gesprekspartners moeten die doelstellingen, binnen het kader van een mondiale economie, bijdragen tot de bestending van een duurzame samenleving en van duurzame economische activiteiten, die rijk zijn aan jobs en aan toegevoegde waarde in de nationale economie. Elke van die doelstellingen zou op een slimme manier (d.w.z. specifiek, meetbaar, haalbaar, realistisch en met een welbepaald tijdsdoel voor ogen) moeten worden vastgesteld en gepreciseerd op basis van een aantal indicatoren die zullen worden gekwantificeerd. Huns inziens is het belangrijk een optimaal en continu evenwicht tussen de drie bovenvermelde doelstellingen te waarborgen.

3.2 Middelen

De onderstaande middelen worden door de sociale gesprekspartners als essentieel beschouwd om de drie bovengenoemde doelstellingen te bereiken, rekening houdend met het belang van jobcreatie en van toegevoegde waarde in de nationale economie:

- energie-efficiëntie (met name in het vervoer en in de woningen);
- de energiemix;
- de flexibiliteit van het energieaanbod en de energievraag ("Demand Side Management");
- de energie-infrastructuur (waaronder de productiecapaciteit, de interconnecties, de pipelines, de haveninfrastructuur enz.);
- de organisatie van een energiemarkt die het bestaan van de infrastructuur en adequate "prijssignalen" voor de goede werking ervan waarborgt ;

verantwoordelijk gedrag op het vlak van energieverbruik;

onderzoek en ontwikkeling (O&O) en innovatie (waaronder technologische innovaties);

de maatschappelijke organisatie (o.a. de ruimtelijke ordening, dichter bevolkte woongebieden, de ligging/vestiging van werkplaatsen enz.);

de financieringsmechanismen en toegang tot de financiële middelen.

3.3 Werkmethode

De sociale gesprekspartners zijn van oordeel dat met de gehanteerde werkmethode moet kunnen worden bepaald hoe diverse middelen en maatregelen voor de verwezenlijking van de doelstellingen zo goed mogelijk op elkaar kunnen worden afgestemd.

Om dat te bereiken, moet de werkmethode huns inziens:

- voor elk middel en de daarbij horende maatregelen kennis ontwikkelen om de impact ervan zo goed mogelijk te beoordelen;
- voor elk van die middelen verschillende trajecten in de vorm van "vorken" uitstippelen, alsook maatregelen ontwikkelen om die trajecten te halen;
- zorgen voor een mogelijkheid om de trajecten bij te sturen in functie van onvoorziene gebeurtenissen, ook op internationaal niveau;

- zorgen voor een opvolging van de mondiale ontwikkelingen op het vlak van verbruik en energiekosten, alsook van de beschikbare technologie;
- tot stand komen volgens een iteratief proces, om er aldus voor te zorgen dat met behulp van de gezamenlijke middelen de drie doelstellingen gelijktijdig worden bereikt. Indien het met de gezamenlijke in het vooruitzicht gestelde maatregelen niet mogelijk is de gewenste middelen te bereiken, dan zou het mogelijk moeten zijn de geplande trajecten voor die middelen ter discussie te stellen en aan te passen;
- de verwezenlijking van die drie doelstellingen op een zodanig dynamische wijze waarborgen, dat, indien de keuze van een middel dat de verwezenlijking van één doelstelling bevordert zou leiden tot de verslechtering van (een van) de twee andere doelstellingen, andere middelen het tegengestelde effect zouden kunnen hebben, waardoor die middelen "elkaar compenseren" en het in globo mogelijk zouden maken de nagestreefde doelstellingen te bereiken.

4 Een continu reflectieproces inzake energie

De sociale gesprekspartners die zitting hebben in de CRB verbinden zich ertoe hun werkzaamheden voort te zetten in het kader van de werkmethode zoals die in dit document wordt uiteengezet.

Ze zullen bovendien aandachtig de maatregelen opvolgen die de verschillende regeringen op het vlak van energie voorstellen, waaronder de maatregel die bestaat in de vaststelling van een energienorm. Ten slotte zullen ze erop toezien dat die maatregelen in de lijn liggen van hun beschouwingen op het vlak van energie.

Woonden, onder het voorzitterschap van de heer R. TOLLET, voorzitter van de Raad, de plenaire vergadering van 21 januari 2015, bij:

Lid benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de ambachten, de kleine en middelgrote handelsondernemingen en de kleinindustrie vertegenwoordigen:

de heer VANDORPE

Lid benoemd op voorstel van de landbouworganisaties:

de heer GOTZEN

Lid benoemd op voorstel van de bosbouw:

de heer COOLENS

Lid benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de arbeiders vertegenwoordigen:

Algemeen Christelijk Vakverbond : de heer HANSSENS

Woonden de vergadering bij als deskundigen van de Raad:

Mevrouw LOGIST en de heren CABOOTER, ROOSSENS en VANDER LINDEN